

G A Z E T A

Wielkiego

Xięstwa

P O Z N A Ń S K I E G O .

Nakładem Drukarni Nadwornej *W. Dekera i Spółki*. — Redaktor: *A. Wannowski*.

№ 305. — W Czwartek dnia 29. Grudnia 1836.

Wiadomości zagraniczne.

Królestwo Polskie.

Z Warszawy, dnia 24. Grudnia.

Rada Administracyjna postanowieniami na d. 4. (16) b. m. wydanemi, przeniosła P. Antoniego Papudzińskiego, Podprokuratora przy Sądzie Policji Poprawczej Wydziału Kalwaryjskiego, wskutek jego żądania, na takież sam urząd przy Sądzie Policji Poprawczej Wydziału Łomżyńskiego; — tudzież mianowała:

1) P. Hippolita Grodzieckiego, Inkwiredenta Sądu Policji Poprawczej Wydziału Radomskiego, zastępcą Podprokuratora przy Sądzie Policji Poprawczej Wydziału Kalwaryjskiego, 2) P. Jana Kantego Łubę, Podprokuratora przy Sądzie Policji Poprawczej Wydziału Płockiego, zastępcą Assessora Sądu Kryminalnego Województw Krakowskiego i Sandomierskiego. 3) P. Dyonizego Wieckiego, Inkwiredenta Sądu Policji Poprawczej Wydziału Płockiego, zastępcą Podprokuratora przy tymże Sądzie. 4) P. Ignacego Kaczyńskiego, zastępcę Sędziego Trybunału Cywilnego Województwa Płockiego, zastępcę Sędziego Sądu Kryminalnego Województw Płockiego i Augustowskiego. 5) P. Marcellego Machczyńskiego, Podprokuratora przy Sądzie Kryminalnym Województw Płockiego i Augustowskiego, zastępcą Sędziego Trybunału Cywilnego

Województwa Płockiego. 6) P. Hygina Wawrowskiego, Podśędka Sądu Pokoju Powiatu Ostrołęckiego, i zastępcą Podprokuratora przy Sądzie Kryminalnym Wojew. Płockiego i Augustowskiego. 7) P. Daniela Grzędzińskiego, Pisarza Sądu Pokoju Ptu. Dąbrowskiego, zastępcą Podśędka Sądu Pokoju Ptu. Ostrołęckiego.

Od daty zjawienia się cholery w Warszawie zachorowało do dnia dzisiejszego obojęd płci osób 29, z liczby tych umarło osób 13, wyzdrowiało 8, pozostaje chorych 5.

W zeszłą sobotę, wykonane były w salach gabinetu Fizycznego w pałacu Kazimierowskim, doświadczenia fizyczno-chemiczne, dla JO, Feldmarszałka, Namiestnika Król., Xcia Warszawskiego, i Jego dostojnej familii. Tym dostojnym Gościom towarzyszyło blisko 200 najznakomitszych Osób obojęd płci. Po skończonych doświadczeniach, Xięstwo Jchmość w towarzystwie JOO., JW W. Biskupa Warsz. Antoniego, Generalów Gołowina i Okonewa, Xiążąt Jobłonowskich, Radziwiłłów, Kozłowskiego, Hrabiego Grabowskiego Kontrollera Jlnego, zwiędzili gabinety gipsów i zoologiczny, a Xiążę Namiestnik oświadczył wysokie zadowolenie za znalezione wszędzie wzorowy porządek.

Francya.

Z Paryża, dnia 18. Grudnia.

Gazety nasze przepelnione ciągle szczegółowemi doniesieniami o wyprawie do Con-

stantine, które wszelako li tylko powtórzenia znanych faktów zawierając dla zamiejscowego czytelnika przynajmniej ciekawemi być nie mogą. Akt często wzmiankowany, t. j. rozkaz dzienny, wydany przez Marszałka Clauzel w Guelma, został teraz podany do wiadomości publicznej. Jest osnowy następującej: „Guelma, dnia 29. Listopada. Z wewnętrznym uczuciem wzruszeniem i żywym zadowoleniem wnoszą Marszałek i Generalny Gubernator będącemu pod rozkazami jego wojsku, męstwa i rezygnacyi, dowiedzionej przez nie w wyprawie do Constantine, kiedy największe trudy wojenne z podziwienia godną wytrwałością znosiło. Jeden tylko okazał słabość, ale wojsko było tak rozsądne, że nieosirożne i karygodne okrzyki, których nigdy wydać nie był powinien, ocenilo jak się należy. Zostanie! W jakimkolwiek bądź położeniu znajdować się będziemy, zawsze potrafię z honorem was z niego wyprowadzić; przyjmijcie to przyrzeczenie od naczelnego wodza waszego. Bądźcie zawsze na to pomni, że sławy ojczyzny, opinii wybornej o waleczności waszej, oraz że Xięcia francuzkiego bronić powinniście. Żądaniu temu stało się zadosyć w godny sposób. Wasze postępowanie podczas tej pamiętnej wyprawy zabezpiecza nam wdzięczność Francyi, zadowolenie Króla i podziwienie całego świata. (pod) Clauzel.“

Jeden z dzienników ministerjalnych pisze: „Poselstwo austryackie w Paryżu okazuje się teraz trudniejszym niż dawniej w wydawaniu paszportów do Gorycyi. Zdaje się, iż jakieś nieroztropne postępowania nie podobały się Gabinetowi wiedeńskiemu, który z względu nawet na interes członków rodziny królewskiej wydał postanowienie, ochraniające ich od niebezpieczeństwa, aby przez nierozważną gorliwość swoich stronników nie byli kompromitowani.“

Nouvelle Minerve obejmuje następujący list młodego Ludwika Bonaparte do stryja jego Józefa, Hrabiego Survilliers, przesłany na ręce Ministra spraw wewnętrznych: „Kochany stryju! Z zadumieniem dowiedziałem się zapewne o wypadku strazburskim. Nie myślę dziś uniewinniać się w oczach twoich. Jutro udaję się do Ameryki. Uczynisz mi grzeczność, gdy przyślesz mi listy polecające do Filadelfii i Nowego Yorku. Chciej polecić mi mojemu stryjowi i przyjąć wyraz szczerego przywiązania. Opuszczając podobno na zawsze Europę, najwięcej mnie martwi myśl, iż nawet w rodzinie mojej nie znajdę nikogo, któryby nad losem moim ubolewał. Racz uwiadomić mnie przez swego pełnomocnika

w Ameryce, jakie grunta chciałbyś mi sprzedać. Zegnam cię kochany stryju i t. d.“

Chemik Triboulet wynalazł środek zbierania tłustości, ginącej dotąd przy myciu welny owczej, i robienia z niej oleju do światła.

W Anglii, równie jak w Ameryce północnej, znacznie pomnożył się odbyt herbaty. W przeciągu 7 miesięcy przywieziono tejże w r. 1835.: 21,011,000 funtów, a mimo pomniejszenia od niej cła przychodowego, dochód z onegoż powiększył się w takimże przeciągu czasu o 1,279,000 funtów szterli.

A n g l i a .

Z Londynu, dnia 16. Grudnia. 1835.

Wyborcy w Lambeth dali nie dawno ucztę dla kawalera Kerry, Maurycego Fitzgerald, który chcąc być obranym na członka Parlamentu, miał przy tej sposobności mowę, a w niej oświadczył zdania swoje o najważniejszych przedmiotach politycznych krajowych. Między innemi rzekł: „Byłoby wielkiem zaślepieniem niewiedzieć, iż reforma Izby Wyższej zniszczyłaby tę instytucyę. Radykaliści wiedzą dobrze czego chcą, a niektórzy z nich jawnie to wyznali. Zachodzi więc pytanie, czyli mamy dozwolnić, aby tę gałęź prawodawstwa zniszczono? Izba Wyższa okazywała się zawsze obrońcą praw i przywilejów ludu; dla czegoż ma być zniesioną? Kiedyż w dziejach Anglii panowało tyle okrucieństwa, jeżeli nie w ten czas, gdy kraj zostawał pod władzą Izby Niższej, nie mającej granic? Pytam się, czyliż prawodawstwo udoskonaliło się w reformowanej Izbie Niższej? Czyliż zgromadzenie to w obecnym stanie swoim okazuje ducha prawodawczego, biegłość w interesach, godne postępowanie i bezstronność? Czyliż członkowie Izby Niższej tak usuwają na bok wszelką osobistą niechęć, iż zasługują na nieograniczone zaufanie narodu? Czyliż terazniejsza Izba przedsięwzięła jaką reformę z zabezpieczeniem interesów krajowych? Nie, nie takiego nie uczyniła. Nie jest że więc koniecznym potrzebem mieć inną jeszcze Izbę?“

Spectator pisze: „Parlament ma się zebrać dn. 31. Stycznia. Niektórzy spodziewali się, iż obrady zaczną się miesiącem przedź, niż zwykle.“

Królestwo Jchmość zupełnie wyzdrowieli, lecz dla niepogody nie mogą odbywać zwykłych przejazdów.

Deputacya konserwatystów w Edynburgu zaprosiła Pana Roberta Peel na ucztę, lecz się wymówił.

Lady Byron, która równie jak zmarły jej małżonek, jest wielką łobowniczką żeglugi po morzu, bawi teraz w Dover, i często odbywa żeglugę na małym swoim statku, nawet

podczas huizy, kiedy inne okręty szukają schronienia w porcie.

Odebrane tu gazety z Nowego Yorku pod dniem 25. Listopada donoszą, iż Prezydent Zjednoczonych Stanów, General Jackson, mocno zachorował, i lękano się o życie jego; lekarze jednak mają nadzieję, iż wkrótce wyzdrowieje. Zdaje się, iż Pan Buren będzie obrany Prezydentem Zjednoczonych Stanów północnej Ameryki.

H i s z p a n i a.

Z Madrytu, dnia 10. Grudnia.

W Castellano czytamy: „Twierdzą, że szef sztabu głównego dywizji walecznego Narvaeza do stolicy przybył i prozbę Generala tego o dymisję rządowi wręczył. Jeżeli ani Alaix nie ma komendy nad Narvaezem, ani Narvaez nad Alaixem, powiedzieć można słusznie, że nikt nie ma dowództwa. Nieład takowy nie może wydać dobrych skutków.“

Gazety francuzkie zawierają następujące pismo z Madrytu z d. 10. Grudnia: „Wszystkie z Andaluzyi nadsyłane wiadomości potwierdzają dawniejsze doniesienie o świetnych wypadkach bitwy pod Arcos i zupełnem zniesieniu dywizji Gomeza w skutek tej walecznej rozprawy. W prowincjach Kadyx i Kordowa dostało się mnóstwo nieprzyjaciół w niewolę a zpieczęcenie i demoralizacja powstańców do tego doszły stopnia, że srośownie do wiarogodnych doniesień żołnierze Gomeza postulęstwo wodzowi swemu wypowiadając kapitulować chcieli. Takię trwogi nabawiło ich imię Narvaeza. General ten przekonany, że wśród obecnych okoliczności wszystko od prędkości pochodu zależy, połączył się d. 27. Listopada z dywizją Alaixa, której dowództwo rząd mu był polecił. Wszakże dywizya straży przedniej przez długotrwałe pochody tak była zmęczona, iż Narvaez ją do Antequera wyprawić postanowił, aby stawić czoło Gomezowi, jeżeliby chciał naprzeciw Murcyi się udać. Narvaez sam na czele jazdy i dywizji dawniej przez Alaixa dowodzonej dalej ścigał nieprzyjaciela. Wyszedł więc pełen nadziei i gorliwości z Luceny i już widział zbliżającą się chwilę, w której na nieprzyjaciela mógłby uderzyć. Posunął się więc dnia 29. z. m. z jazdą naprzód i dał Pułkownikowi Canla, dowódcęmu piechoty 3ciej dywizji, rozkaz, aby w oznaczonym czasie na Cabrę, gdzie Karoliści stali, uderzył. Ale Pułkownik rozkazu tego nie wypełnił, lecz został w miasteczku Zapatero, podczas kiedy Narvaez nań oczekiwał, aby natrzeć na Cabrę i szczytki wojsk Gomeza, nie chcących dalej uchodzić, wziąć w niewolę. Wszakże piechota 3ciej dywizji nie przybyła w oznaczonym

czasie i później dopiero ukazała się, li tylko aby największej dopuścić się zbrodni, jaką tylko popelnąć może ten, co za chorągwią sławy narodowej postępuje. W obliczu nieprzyjaciela, pewni łatwego zwycięstwa, w chwili, kiedy cały korpus Gomeza w niewolę wojenną mógł być zabrany, rzucili się żołnierze 3ciej dywizji na ziemię, wzbraniłi się iść dalej i żądali, żeby General Alaix dowództwo ich na nowo objął, pod którego rozkazami tak nużących pochodów nie odbywali a jeńców z zwykle natychmiast zabijali. W tym momencie, gdy Narvaez tylko w towarzystwie swego Szefa głównego sztabu i jednego Adjutanta stał wpośród nieposuszonego wojska, i podczas gdy usiłował przywieść je do posłuszeństwa i karności, pokazał się Alaix, który w małej odległości za dywizją postępował, lubo dawniej był oświadczył, że w Moronie zostanie. Na wezwanie Narvaeza, ażeby mu zdał komendę w przytomności całej dywizji, Alaix oświadczył, że tego nie uczyni, a nieszczęśliwy Narvaez, nie mający tyle sił, aby go przymusił do ulegania, kiedy własny jego dywizyon stał między Antequerą i Granadą, ujrzał się w konieczności ustąpienia dowództwa nad 3cią dywizją Generalowi Alaix i udania się do swoich. Ten oplakania godny wypadek zajął dzień cały, z którego nieprzyjaciel korzystał, aby siły swoje pokrzepić i z Cabry wyjść. Dopędzono go wprawdzie pod Alcantete, ale udało mu się jednak bez wielkiej straty dojść do wązów dolnej Aragonii. „Dopis.“ W tej chwili donoszą nam, że Gomez w okolicach Guadalarxary stanął.

B e l g i a.

Z Bruxelli, dnia 17. Grudnia.

Dzisiejszy Monitor donosi, iż dotychczasowy Minister spraw zagranicznych i marynarki, Hrabia Muelenare, otrzymał uwolnienie od urzędu, a obowiązki jego zostały tymczasowo poruczone Ministrowi spraw wewnętrznych. Słychać, iż Pan Nothomb, Sekretarz Generalny Ministerstwa Spraw zagranicznych, podał także prośbę o dymisję.

N i d e r l a n d y.

Z Hałgi, dnia 17. Grudnia.

J. K. W. Krążę Oranii wrócił do tutejszej stolicy z Tilburga, gdzie jest główna kwatera wojska.

Wydział centralny 2giej Izby zdał onegdaj sprawę o projektach do praw skarbowych i obrady w tej mierze nastąpią dnia 24. b. m.

N i e m c y.

Z Frankfortu n. M., d. 14. Grudnia.

J. C. W. Wielki Krążę Rosyjski Michał przybył z Wejmaru do tutejszego miasta.

A u s t r y a .

Z Wiednia, dnia 16. Grudnia.

Wyjazd N. Cesarza na koronację do Mediolanu odłożono do dn. 17. Września 1837. roku, kiedy przysposobienia do tej uroczystości dłuższego czasu wymagają. Podpułkownik Hr. Mirowski, Szambelan dworu J. C. M. Arcyksięcia Ferdynanda d'Este, wysłany do Petersburga, aby dowody współuczucia dworu naszego z przyczyny przygody, której N. Cesarz Rosyjski w ostatniej podróży swojej doznał, przewieść, jeszcze zabawi w Petersburgu, aby tam być obecnym uroczystościom imienia Cesarza Mikołaja.

Z Neapolu wyglądamy tu co chwila gońca, mającego przewieść ostateczne rozrządzenia Króla względem zaślubienia jego z Arcyksiężniczką Teresą. Poczytują tu bowiem rzeczą podobną do prawdy, że w przypadku niestania cholery w Neapolu, uroczystość ślubna o kilka tygodni zostanie odłożona. Tymczasem trwają przysposobienia do podróży narzeczonej Arcyksiężniczki i Xięcia Salerno.

G a l i c y a .

Ze Lwowa, dnia 17. Grudnia.

Bal dany w tutejszej sali reductowej dnia 20. z. m. na korzyść galicyjskiego powszechnego zakładu zaopatrzenia wdów i sierót, po odciążeniu kosztów w summie 280 zr. m. k., uczynił czystego dochodu 200 zr. m. k. Mimo wielkiej niepogody zgromadziła się nań dość znaczna wyższych stanów ilość osób (w ogóle 600); co jest dowodem, że szlachetni mieszkańcy Lwowa nie ustają w swoim dobroczynnym sposobie myślenia, który zwykli przy każdej sposobności okazywać.

G r e c y a .

Z Aten, dnia 15. Listopada.

Wychodzi tu teraz 19 dzienników, z których najwięcej prenumeratorów, to jest 875, ma grecka Gazeta Rządowa, a najmniej „Dobrosicel” bo tylko 12.

Rozmaite wiadomości.

Z Poznania. — Ostatniemi czasy dom nowy szkolny w Pleszewie, za 6000 talarów wystawiony, do której to summy N. Pan 1500 talar. z funduszów królewskich przeznaczyć raczył; pod przewodnictwem katolickiego radcy Szkolnego. X. Kanonika i Doktora teologii Busława uroczystie poświęcony został. Na obrzędzie tym znajdowało się duchowieństwo obydwuch wyznań z miasta i okolicy, oraz magistrat; władze powiatowe i liczne zgroma-

dzenie; wszyscy z uwielbieniem i wdzięcznością przyjmowali ten nowy dar szczerobliwości monarszej. Dom obejmuje 4 mieszkania dla nauczycieli i 4 sale do nauk. Celem płacenia nauczycieli i opędzenia zwyczajnych kosztów pobiera instytut ten 300 talar. rocznie z funduszów królewskich; resztę kosztu ponosi dobrowolnie miasto.

SPRZEDAŻ KONIECZNA.

Główny Sąd Ziemiański w Poznaniu, Dobra szlacheckie Sierosław z folwarkiem Pokrzywnica w Powiecie Poznańskim, sądownie oszacowane na 16,086 tal. 9 egr. 3 fen., wedle tary mogącej być przejrzaną wraz z wykazem hipotecznym i warunkami w Registraturze, mają być

przed dnia 6. Marca 1837.

przed południem o godzinie 10tej w miejscu zwykłym posiedzeń sądowych sprzedane. — Niewiadomych z pobytu wierzycieli, jako to:

- 1) Józefa Raszewskiego;
 - 2) Katarzynę z Kężyckich Neumann;
 - 3) zamężną z Raszewskich Razidkowską;
 - 4) bezżenną Raszewską,
- jako też i pretendentów realnych i successorów realnych i successorów zapisanego w hipotece dziedzica Mateusza Neumann, a mianowicie:
- 5) Pułkownika Józefa Neumann lub jego successorów;
 - 6) Piotra Neumann czyli jego successorów;
 - 7) Józefę z Raszewskich Neumann;
 - 8) Ludwikę z Neumanów Moszczeńską;
 - 9) Agniskę z Neumanów Schoenbęk;
 - 10) Mateusza Neumann lub jego successorów;
 - 11) Jana Nepomucena Neumann, lub jego successorów, a mianowicie:

Nepomucena }
Franciszkę } rodzeństwo Neumann i ich o-
Justinę } piekuna Jana Jaraczewskiego;
Zofią }

12) Annę Maryannę z Neumanów Jaraczewską, lub jej successorów, jako to:

- a) Majora Jana Jaraczewskiego,
- b) Wiktoryę zamężną Lubomęską,
- c) Teklę i Adama rodzeństwo Jaraczewskich,

zapozywamy niniejszem publicznie na powyższy termin z tém zagrożeniem, że w razie ich niestawienia się przyjętym będzie, jakoby bezwarunkowo na przybycie najwięcej dającym zezwolili. — Zarazem wzywamy wszystkich pretendentów realnych aby pretensye swe w terminie pod uniknieniem prekluzji podali.

Poznań, dnia 22. Lipca 1836.

Król, Główny Sąd Ziemiański.